

Program for Kristiansand kommune for valgperioden 2023-2027

VENSTRE

Innhold

Innledning	1
1. En kommune som satser på klimaet og miljøet	2
En klimavennlig kommune	2
En klimatilpasset kommune	3
Grønt hverdagsliv og sirkulær økonomi	3
Rent og levende hav	4
Bedre dyrevelferd	5
2. By- og stedsutvikling	5
Nye byutviklingsområder	5
Boliger for alle	6
Gode og levende nabolag	7
3. Grønn transport	7
Gå- og sykkelbyen Kristiansand	7
Kollektivtransport	8
En miljøvennlig bilpolitikk	9
4. Utdanning og oppvekst	9
Barnehage	10
Skole	11
SFO	12
Lærerne	13
Skolehelsetjenesten	13
Læringsmiljø	14
Barnevern	14
Oppvekst og nærmiljø	15
5. Kultur, idrett og friluftsliv	15
En kulturby i høy klasse	16
Frivillighetskommunen	16
Friluftsliv i kommunen	17
Idretts glede for alle	17
6. Helse og omsorg	18
Fastlegeordningen	18
Psykisk helse	19
Helse- og livsmestring	19
Lokal rusreform	20

Økt frihet i alderdommen	20
Bedre kvinnehelse, reproduktiv helse og barselsoppfølging	21
7. Likestilling, mangfold og inkludering.....	22
Mennesker med funksjonsnedsettelse.....	22
Demokrati og innbyggermedvirkning:	23
Innvandring og inkludering.....	23
Diskriminering og negativ sosial kontroll	24
Sosialpolitikk.....	24
Sosial boligpolitikk	25
Fattigdom og hjemløshet	26
En trygg by for alle.....	26
8. Flere jobber og flere i arbeid i Kristiansand	26
Forutsigbarhet for næringslivet	27
Flere i jobb	27
En kommune tilpasset det moderne arbeidslivet.....	28
Mer liv i Kvadraturen.....	28
Flere turister skal oppleve kommunen vår	29
Grønnere og mer innovativt landbruk og havbruk.....	29
Mer grønn energi og industriutvikling i kommunen.....	30
Kristiansand som en forutsigbar eier og innovativ innkjøper	30
Kommunen som arbeidsgiver	31
Kunnskaps- og studentbyen Kristiansand.....	31

1 Innledning

2 Venstre er et liberalt parti med en helhetlig politikk. Vi har store ambisjoner for Kristiansand,
3 hvor det aller viktigste for oss er:

4

5 **Vi skal gjøre Kristiansand til en foregangsby i klima- og miljøpolitikken.**

6

7 Da må det bli enklere og billigere å ta miljøvennlige valg i hverdagen. Derfor vil Venstre ha
8 billigere og bedre kollektivtransport og gjøre byen tryggere og mer tilgjengelig for syklister og
9 gående. Samtidig skal vi stanse nedbyggingen av natur, og ta vare på viktige friluftsområder.

10

11 **Det skal være trygt og godt å vokse opp i Kristiansand.**

12 Som liberale er vi opptatt av å gi barn og unge en utdanning og oppvekst som skaper like
13 muligheter. Venstre satser på skolen fordi kunnskap er nøkkelen til å løse utfordringene vi
14 står overfor og utjevne sosiale forskjeller. Slik danner vi grunnlaget for at folk kan leve frie og
15 gode liv.

16

17 **Vi vet at Kristiansand blir best når alle gode krefter bidrar og kommunen spiller på lag
18 med næringslivet, frivilligheten og innbyggerne.**

19

20 Det er fantastisk at Kristiansand har et sterkt og mangfoldig kulturliv, store smaksopplevelser
21 og små nabolagskafeer, brennende idrettsglede og steder å nyte roen. Venstre heier på
22 ildsjeler som beriker byen, på et fritt og mangfoldig kulturliv og på dem som vil skape
23 arbeidsplasser.

24

25 **Kristiansand skal være en raus og inkluderende by med plass til alle, uavhengig av
26 bakgrunn, legning, livssyn, kjønn, alder, funksjonsevne og livssituasjon.**

27

28 Derfor er Venstre opptatt av å stå opp for de som trenger det mest. Vi skal bekjempe
29 fattigdom og rasisme, og sørge for at sårbare grupper blir møtt med respekt og forståelse,
30 framfor lukkede dører og moralisme.

31

32 I en tid der liberale verdier er under stort press, både i Norge og i resten av verden, trengs et
33 parti som står opp for frihet, fellesskap og løsninger for framtida.

34 Velger du Venstre er du med på å støtte opp om de liberale verdiene. **Vi håper du vil bli
35 med på laget. Godt valg!**

36 1. En kommune som satser på klimaet og miljøet

37 Verden står midt i en klima- og naturkrise. Venstre vil at Kristiansand skal være en nasjonal
38 pådriver for gjennomføring av klimakutt som monner, og en by som tar vare på natur og
39 dyreliv. Kristiansand må gå foran og vise at grønn omstilling er mulig, uten at det går på
40 bekostning av innbyggernes livskvalitet eller frihet.

41 En klimavennlig kommune

42 Venstre vil at Kristiansand skal være en nullutslippsby innen 2030. Transport, avfall,
43 forbrenningsanlegget og bygg og anlegg står for nesten alle utslipp i Kristiansand.
44 Hovedinnsatsen må derfor legges her.

45 Bevaring, restaurering og rehabilitering av natur er andre avgjørende klimatiltak, som kan
46 bidra til reduserte utslipp og gjøre oss bedre rustet til å håndtere klimaendringene.

47 Venstre vil:

- 48 ● Ha nullvekst i personbiltrafikken.
- 49 ● Jobbe for at all transport skal bli utslippsfri innen 2030.
- 50 ● Bygge ut flere, og utvide eksisterende miljøvennlige fjernvarmenett for oppvarming.
- 51 ● At det stilles strenge klima- og miljøkrav når nye større utbyggingsområder
52 planlegges.
- 53 ● At alle kommunens byggeplasser blir utslippsfrie.
- 54 ● At kommunale bygg som hovedregel ikke skal rives i forbindelse med reetablering,
55 for å redusere utslipp knyttet til riving, materialer og transport.
- 56 ● At alle nybygg tilhørende kommunen skal være plusshus med BREAM-sertifisering.
- 57 ● At alle kommunale virksomheter skal miljøsertifiseres.
- 58 ● Stille krav til ombruk og gjenbruk av materialer i alle kommunale byggeprosjekter.
- 59 ● Stille krav om energiproduksjon og vegetasjon på tak og fasader i nye, større bygg,
60 og lage incentiver for dette for eksisterende bygg, for å bidra til klimatilpasning og økt
61 biologisk mangfold.
- 62 ● Etablere karbonfangst på forbrenningsanlegget.
- 63 ● Stille krav om landstrøm til alle cruiseskip og ferger som ankommer Kristiansand.
- 64 ● At havna skal legge til rette for utvikling av fremtidens energiløsninger ved å tilby
65 grønne drivstoff til skipsfarten.
- 66 ● Bygge ut kombinasjonsanlegg for hurtiglading av elbiler og elbåter langs kysten, for å
67 sikre lønnsomhet også utenfor båtsesongen.
- 68 ● Investere i tiltak som reduserer strømforbruket i offentlige bygg.
- 69 ● Øke produksjonen av fornybar energi i Kristiansandsregionen, blant annet gjennom
70 veiledningsordninger og forenklinger av lokale regelverk, samt gjøre det enklere å
71 selge lokalprodusert energi.

72 En klimatilpasset kommune

73 Selv i en verden som når utslippsmålene i Parisavtalen, vil vi oppleve klimaendringer.
74 Allerede nå opplever vi kortere vintre og mer ekstremvær. Derfor må vi tilpasse Kristiansand
75 til et hardere klima. Venstre mener de mest effektive tiltakene er å gi mer plass til
76 grøntområder og å åpne flere vannveier. En grønn by forberedt på klimaendringer skal være
77 god å bo i, gi rom til biologisk mangfold, beskytte mot flom og rense luften og regulerer
78 lokalklima.

79 Venstre vil:

- 80 ● Reetablere, restaurere og etablere mer natur i hele byen for å kutte utslipp, ta vare
81 på det biologiske mangfoldet og styrke beredskapen mot ekstremvær.
- 82 ● Styrke overvannsstrategien og øke tempoet i gjenåpningen av elver og bekker som
83 er lagt i rør.
- 84 ● Innføre en støtteordning for etablering av grønne tak og vegger på eksisterende bygg
85 og for naturdekke i bakgårder i borettslag og sameier.
- 86 ● Åpne for hurtig omregulering av gatearealer og parkeringsplasser for å gi plass til
87 fortaushager og mikroparker.
- 88 ● Kartlegge arealer som ligger brakk for å restaurere og reetablere mer natur.

89 Grønt hverdagsliv og sirkulær økonomi

90 Å ta vare på miljøet handler om å ta ansvar, men det handler også om å gjøre
91 Kristiansand til en bedre by å bo i. En grønn kommune, der det er enkelt og billig å leve
92 miljøvennlig, er en god kommune å bo i. Å gå, sykle og å reise kollektivt skal alltid være det
93 rimeligste og beste alternativet.

94 Nordmenn ligger på verdenstoppen i forbruk per innbygger med tre ganger større forbruk
95 enn den gjennomsnittlige europeer. For å redusere belastningen som følge av forbruk og
96 avfall, må vi legge til rette for økt gjenbruk av materialer og deling av ressursene. Venstre vil
97 derfor gjøre det enklere og mer attraktivt å dele, gjenbruke, ombruke og resirkulere.

98 Kristiansand trenger flere ulike boligtyper over hele byen. Venstre vil stille strenge
99 kvalitetskrav både til bolig og uteareal. Vi ønsker oss en 10-minuttersby, der innbyggere har
100 hverdagstjenester, som skoler, barnehager, parker og fritidstilbud innenfor ti minutters
101 gange. Slik kan Kristiansand bli en enda bedre kommune å bo i, med mindre sosial ulikhet,
102 både mellom bydeler og mellom generasjoner.

103 Venstre vil:

- 104 ● Prioritere fotgjengere, sykkel og kollektivtransport foran privatbilisme.
- 105 ● Legge til rette for at kollektivtrafikken kan løse flere hverdagsproblemer gjennom
106 bestillingstransport, for eksempel aldersvennlig transport, henting og levering til
107 fritidsaktiviteter og skoleskyss.
- 108 ● Lage en gjenbruksstrategi, som legger til rette for at kommunen der det er mulig, kan
109 velge brukt fremfor nytt i anskaffelser.
- 110 ● Jobbe for å redusere moms på reparasjoner.

- 111 ● Bidra til at det kommer på plass en velfungerende ordning for ombruk av
- 112 bygningsmaterialer i Kristiansands-regionen.
- 113 ● Arbeide for at byvekstavtalen inneholder forpliktende tids- og investeringsplan for
- 114 utbygging av sammenhengende sykkelveinett i kommunen.
- 115 ● Legge til rette for bildelingsordninger, for eksempel ved å vurdere krav om
- 116 bildelingstilbud på større utbyggingsområder.
- 117 ● Innføre flere effektive tiltak for å redusere svevestøv, blant annet fra vedfyring og
- 118 piggdekk.
- 119 ● Opprettholde lokale elbilfordeler, som reduserte parkeringsavgifter og lavere
- 120 bompengesatser.
- 121 ● Utvide og tilgjengeliggjøre Kristiansand kommunes støtteordninger for klimatiltak og
- 122 energisparing i borettslag, sameier og næringsbygg.
- 123 ● Sikre friheten til å velge fullverdige veganske og vegetariske alternativer i
- 124 kommunens kantiner og institusjoner.
- 125 ● Sikre et bedre tilbud for innsamling, gjenbruk og gjenvinning av tekstiler.
- 126 ● Stille krav om at næringslivet kildesorterer alt avfall.
- 127 ● Støtte opp om låne- og delingsordninger for håndverksmaskiner, turutstyr og
- 128 liknende etter modell fra BUA-ordningen.
- 129 ● Tilstrebe at alle skal ha tilgang til grøntareal og hverdagstjenester, som butikker,
- 130 barnehager, skoler og andre kommunale tilbud maksimalt 10 minutters gange fra der
- 131 de bor.
- 132 ● Styrke tilgangen til områder med natur, idrettstilbud og anlegg for rekreasjon og
- 133 breddeidrett.
- 134 ● At alle områder som utvikles skal bidra til at Kristiansand får mer natur og
- 135 grøntområder.
- 136 ● Beskytte og bevare grønne områder i kommunen.
- 137 ● Lage en plan for hvordan bilbruk på Odderøya kan reduseres til et minimum.
- 138 ● Sikre at alle barn som vokser opp i Kristiansand får plass i gode barnehager og
- 139 skoler med gode utearealer i trygg gangavstand.

140 Rent og levende hav

141 Venstre vil at Kristiansand skal gå foran i arbeidet med å ta vare på byfjorden og
142 kommunens nære havområder, slik at også fremtidige generasjoner får oppleve et levende
143 og friskt hav.

144 Venstre vil:

- 145 ● Kutte tilførselen av plast og annen forøpling av byfjorden og kommunens nære
- 146 havområder, blant annet ved å stille krav til småbåthavnene om å kutte all tilførsel av
- 147 forurensning og plast i fjorden og havet.
- 148 ● Innføre flere vernesoner i Kristiansands del av havområdene der all fangst og fiske er
- 149 forbudt frem til sunt liv i havet er gjenopprettet.
- 150 ● Jobbe for et forbud mot bunntørling i byfjorden og i kommunens nære havområder for
- 151 å redusere den totale belastningen på det marine økosystemet.
- 152 ● Anlegge mottaksanlegg for septik fra fritidsbåter og innføre forbud mot tømning av
- 153 septik innen 2024.

- 154 • Legge bedre til rette for bading og vannaktiviteter i skjærgården rundt hele
155 kommunen.

156 Bedre dyrevelferd

157 Dyr har en egenverdi ut over den nytteverdien de har for oss mennesker og for samfunnet.
158 Venstre vil sikre dyrenes velferd, helse og trygghet. Vi vil at dyr skal kunne utøve mer av sin
159 naturlige adferd og leve gode liv. I tråd med at kunnskapen om dyrevelferd og dyrenes vilkår
160 stadig forbedres, må politikken følge etter. For at alle dyr skal kunne leve et godt og verdig
161 liv, må dyrevelferd også ivaretas i lokal politikk og forvaltning.

162

163 Venstre vil:

- 164 • Jobbe for at det etableres gode og forpliktende samarbeidsforum mellom kommuner
165 og dyrevernorganisasjoner.
- 166 • Tydeliggjøre hvilke offentlige instanser som har ansvar for å ivareta skadde dyr.
- 167 • Jobbe for at kommunen får en egen dyrevelferdsplan.
- 168 • Jobbe for at dyrevelferd ivaretas i kommunens arealplaner.

169

170 2.By- og stedsutvikling

171 Kristiansand skal være en mangfoldig by med ulike kvaliteter, gode boliger og trygge
172 nabolag. Alle skal ha tilgang og nærhet til grøntarealer, kultur-, service- og tjenestetilbud og
173 et attraktivt og klimavennlig transportsystem. Venstre ønsker å skape et nullutslippssamfunn
174 gjennom en målrettet og helhetlig by- og stedsutvikling, der vi tar vare på naturen, havet og
175 kommunens blågrønne preg.

176 Nye byutviklingsområder

177 Mange ønsker å bo i Kristiansand, og kommunen trenger flere boliger for å dempe
178 prispresset. Mange områder i kommunen har et stort potensial for utvikling, uten at det går ut
179 over natur eller vernehensyn. Venstre ønsker å prioritere byutvikling i områder tilknyttet
180 kollektivknutepunkt. På denne måten kan byen utvikles, uten at det øker transportbehovet og
181 uten at det går på bekostning av naturområder.

182 Venstre vil:

- 183 • At det offentlige rom utformes menneskevennlig og universelt, med beplantning,
184 gode bymøbler og muligheter for aktivitet.
- 185 • Gi insentiver til bygg med betydelige klima- og miljøgevinster med lavere
186 byggesaksgebyrer og prioritet i reguleringsarbeidet.
- 187 • Sørge for at det tidlig utvikles god kollektivdekning i nye utviklingsområder, og at
188 gående, syklende og kollektivtransport blir prioritert.
- 189 • Ta vare på naturen i all byutvikling, og sette mål om arealnøytralitet ved å gjenbruke
190 og fortette allerede utbygde arealer fremfor å bygge ut mer natur.

- 191 ● Sørge for at etablering av skoler, barnehager, grøntområder og andre sosiale tilbud
- 192 sikres tidlig i prosjektutviklingen av nye utviklingsområder i kommunen.
- 193 ● Forenkle regulering på mindre tomter i den tette byen og tilrettelegge bedre for
- 194 fortettingsprosjekter.
- 195 ● Sørge for at Lagmannsholmen blir et levende byområde med ulike typer boliger,
- 196 tilgjengelige og attraktive offentlige byrom og et variert handels-, service- og
- 197 tjenestetilbud.
- 198 ● Fjerne barrierer som gjør byen mørk, utrivelig og utrygg.
- 199 ● At høyhus kun skal bygges på tomter som ligger tett på kollektivknutepunkt, og med
- 200 krav om høy arkitektonisk kvalitet, samt at de skal bidra til vesentlige forbedringer på
- 201 bakkeplan med publikumsrettede tilbud, gode offentlige rom og nabolag.
- 202 ● Ivareta strøkskarakter, mangfold og sikre et sterkt vern av småhusområder og strøk
- 203 av historisk betydning.
- 204 ● Samarbeide med grunneiere, næringsliv og innbyggere om økt byliv i hele sentrum.
- 205 ● Sikre variasjon i boligtyper over hele kommunen, slik at de som ønsker å bo i
- 206 Kristiansand finner boliger som dekker deres behov.
- 207 ● Bygge flere boliger blant annet gjennom fortetting ved knutepunkter og
- 208 transformasjon fra industri- til boligområder.
- 209

210 Boliger for alle

211 Kommunen har en stor tomtereserve, noe som har bidratt til lav vekst i boligpriser og til at
 212 det har vært enklere å kjøpe bolig i Kristiansand enn i andre storbyområder. Venstre vil gjøre
 213 det enklere for flere å eie egen bolig gjennom en miljøvennlig og offensiv boligpolitikk.

214 Venstre vil:

- 215 ● Sørge for at nye boligområder legger til rette for varierte boformer som borettslag-,
 216 selveier-, leie- og kommunale boliger.
- 217 ● At nye boliger primært bygges ved fortetting ved kollektivknutepunkt og
 218 bydelssentra/senterområder, ikke gjennom nedbygging av natur.
- 219 ● Samarbeide med boligaktører om alternative kjøpsmodeller som hjelper flere inn på
 220 markedet, som for eksempel deleie og leie-til-eie-modeller.
- 221 ● Gjøre kommunal saksbehandling av plansaker mer effektiv, digital og inkluderende,
 222 for å sikre raskere boligbygging, mer forutsigbarhet for utbygger og bedre
 223 medvirkning for innbyggerne.
- 224 ● At det stilles krav til høy kvalitet i utforming og materialvalg ved nybygg og til høy
 225 bokvalitet.
- 226 ● Arbeide mot hyblifisering i Kvadraturen og andre sentrumsnære områder for å legge
 227 til rette for at flere familier kan bosette seg der.
- 228 ● Prioritere å behandle reguleringssaker for studentboliger og de mest miljøvennlige
 229 boligene.
- 230 ● Legge til rette for å bygge flere boliger for førstegangsetablerere, blant annet med
 231 husbankstandard, mulighet for Startlån og «leie til eie»-prosjekter.

232 Gode og levende nabolag

233 Flere boligområder i Kristiansand mangler naturlige møtesteder, har for dårlig kollektivtilbud
234 og er dårlig tilrettelagt for at folk kan gå eller sykle. Venstre vil invitere med folk og næringsliv
235 til å videreutvikle sine nabolag og styrke lokalsamfunnene. Vi vil etablere og sikre
236 møteplasser i folks nabolag, med flere grøntområder og et godt service- og tjenestetilbud. Vi
237 mener også at det må bli lettere å reise miljøvennlig generelt i kommunen og internt i alle
238 bydeler.

239 Venstre vil:

- 240 • Etablere flere trygge møteplasser, tilrettelagt for sosial aktivitet for alle aldersgrupper.
- 241 • Tilrettelegge for at flere offentlige og private bygg kan brukes av lokale lag og
242 foreninger på ettermiddager og kvelder.
- 243 • Sørge for at det utvikles velfungerende nærområder nær byens knutepunkter, med
244 boliger, tjenestetilbud og lokalt næringsliv.
- 245 • Styrke søknadsbaserte støtteordninger for lokale nabolagssoner, og sikre at nabolag
246 blir utviklet i samarbeid mellom kommunen, by- og stedsdelene, innbyggerne og
247 lokalt næringsliv.

248 3. Grønn transport

249 Venstre vil sørge for at alle raskt, enkelt og rimelig kan komme seg rundt i kommunen på en
250 miljøvennlig måte, og vi vil alltid være en garantist for et bedre og billigere kollektivtilbud. By-
251 og stedsutviklingen må skje på en måte som utnytter grønn transport mest mulig effektivt,
252 gjennom å skape attraktive boligområder med arbeidsplasser, boliger og tjeneste- og
253 servicetilbud i gangavstand til de største kollektivknutepunktene. Vi må redusere behovet for
254 privatbilen for å redusere arealbruk, forurensing og for å øke trafikksikkerheten.

255 Venstre vil at Kristiansands transportsystem skal være blant de mest miljøvennlige i Norge.
256 Da må vi både prioritere mer og bedre tilrettelagt areal for gående og syklende, samtidig
257 som kollektiv-, personbil- og varetrafikken må være utslippsfri. Det betyr at det ikke skal
258 være vekst i personbiltrafikken.

259 Gå- og sykkelbyen Kristiansand

260 Venstres mål er å skape en kommune der gående og syklende føler seg trygge i trafikken
261 hele året. For mennesker med ulike funksjonsvariasjoner er Kristiansand fremdeles i stor
262 grad en utilgjengelig kommune. For mange steder er kommunen utformet på bilens
263 premisser, med fysiske barrierer og plassbegrensninger for myke trafikanter. Vi vil styrke
264 gang- og sykkelaksene og sørge for at indre by har et finmasket nett av bilfrie gater. Rundt
265 skoler og barnehager vil vi opprette bilfrie soner, der barn fritt kan ferdes trygt og på
266 egenhånd.

267 Venstre vil:

- 268 ● Utarbeide en overordnet plan for hvordan Kristiansand kan utvikles til en attraktiv by
- 269 for syklistene.
- 270 ● Etablere flere gågater, fortau, snarveier, gangveier og bilfrie soner i flere deler av
- 271 kommunen, og innføre gode sykkeltraseer i Posebyen og andre sentrale
- 272 boligområder i Kvadraturen.
- 273 ● Jobbe for at det etableres et sammenhengende sykkelveinett i byen for å sikre fysisk
- 274 adskillelse fra andre trafikanter.
- 275 ● At det innen 2024 skal omdisponeres minst fire gater i Kvadraturen til såkalte
- 276 sykkelprioriterte gater.
- 277 ● Senke fartsgrensene, blant annet med 20-soner rundt skoler, redusere hastigheten
- 278 der det er blandet trafikk og etablere 30-sone som standard i tettbygde strøk.
- 279 ● Gjøre det enklere for myke trafikanter å ferdes i byen gjennom å opprette bilfrie
- 280 soner, soner med redusert fartsgrense, sykkelgater og gågater.
- 281 ● Sikre at hensynet til gående og syklende ivaretas når bygg- og anleggsarbeid pågår.
- 282 ● Jobbe for at alle offentlige områder i Kristiansand blir universelt utformet.
- 283 ● Sikre alle barn trygge skoleveier, og at kommunen skal fremme og gi tilskudd til
- 284 skoler som ønsker å begrense biltrafikk gjennom områder hvor barn ferdes.
- 285 ● Sikre at sykkelveier, fortau og gågater prioriteres når veier måkes for snø om
- 286 vinteren, og innføre børsting av sykkelveier som standard, fremfor salting som sliter
- 287 på sykkel og natur.
- 288 ● Sikre bedre samspill mellom el-sparkesykler og andre trafikanter gjennom å definere
- 289 soner med lav hastighet, dedikerte parkeringssoner og parkeringsfrie soner.
- 290 ● Arbeide for flere tilgjengelige bysykler, el-sparkesykler og el-sykler i hele byen, også
- 291 utenfor sentrum.
- 292 ● Etablere flere trygge og funksjonelle sykkelparkeringsanlegg ved viktige
- 293 trafikknutepunkt, og etablere servicestasjoner for sykler der det også er tilbud om
- 294 lading for el-sykler.

295 Kollektivtransport

296 Venstre vil fortsette å være den sterkeste forkjemperen for at kollektivtrafikk i kommunen vår
 297 skal være rimelig, ha hyppige avganger og nå ut til flest mulig. Det handler om at du skal
 298 kunne komme deg dit du skal på en god og miljøvennlig måte. Vi vil få tilbudet og
 299 passasjertallet opp, og billettprisene og utslippene ned.

300 Venstre vil:

- 301 ● Sørge for økt finansiering til kollektivprosjekter og sykkeltilrettelegging, gjennom å
- 302 kreve økt statlig bidrag gjennom en Byvekstavtale.
- 303 ● Ha en makspris på 600 kroner i måneden for kollektivt i Kristiansand, med halv pris
- 304 for honnør, ungdom, elever og studenter. Barn skal reise gratis.
- 305 ● Tilby nye og mer fleksible billetttyper, som sørger for at passasjerene alltid er sikret
- 306 den billigste billett-typen.
- 307 ● Utvide kollektivtilbudet på nattestid og ha ordinære busstakster på nattbusser.
- 308 ● Videreutvikle og utvide AKTs tjenester, som ordningen med aldersvennlig transport
- 309 (SVIPP), slik at tilbudet i enda større grad møter folks behov.
- 310 ● Samarbeide med nabofylkene og nabokommuner om samferdsel og kollektiv.
- 311 ● Gjennomføre kraftfulle tiltak for å bedre fremkommeligheten for buss i Kristiansand.

- 312 ● Sikre at busstopp ligger i gangavstand til boligområder, samt handels- og
- 313 tjenestetilbud.
- 314 ● Sikre at alle, uansett funksjonsvariasjon, skal kunne benytte kollektivtilbudet. Utvide
- 315 ordningen med TT-kort, med flere reiser og lavere priser.
- 316 ● Ha flybusstilbud til og fra Kjevik.

317 En miljøvennlig bilpolitikk

318 Den raske fremveksten av elbiler løser mange av miljøproblemene med biltrafikk, men ikke
319 trafikkproblemer og utfordringene knyttet til støy eller svevestøv. Venstre vil sikre at den
320 totale biltrafikken i Kristiansand ikke øker, og samtidig legge til rette for en rask elektrifisering
321 av bilparken og nyttetrafikken. Det skal alltid lønne seg å velge de mest miljøvennlige bilene.

322 Venstre vil:

- 323 ● Innføre nullutslippssoner der det kun er lov å kjøre med kjøretøy som bruker
- 324 elektrisitet eller biogass.
- 325 ● Redusere behovet for bruk av bil i hverdagen og tilrettelegge for at de som trenger bil
- 326 har tilgang til ladeinfrastruktur og bildelingsordninger.
- 327 ● Etablere fyllestasjoner for hydrogen på egnede steder når antallet hydrogenkjøretøy
- 328 øker.
- 329 ● Kraftig øke antallet offentlig tilgjengelige hurtig- og lynladere for elbiler per år for å
- 330 holde tritt med veksten i antall elbiler.
- 331 ● Sikre at det alltid er billigere for elbiler enn fossilbiler i bomringen.
- 332 ● Være kritisk til større veiutbygginger og kreve prioritering av kollektiv ved slike
- 333 prosjekter.
- 334 ● Få fart på arbeidet med mer klimavennlig og koordinert varelevering i sentrum, slik at
- 335 vi reduserer bilkjøring og utnytter kapasitet i kjøretøy bedre.
- 336 ● Redusere biltrafikk i boligområder med mye trafikk.

337

338 4. Utdanning og oppvekst

339 Utdanning er nøkkelen for fremtiden. Derfor er utdanning alltid en prioritet for Venstre. I et
340 sosialliberalt samfunn må mangfold og ulikhet kombineres med et felles grunnlag for
341 kunnskap og dannelse. Det betyr at den offentlige skolen er det viktigste fundamentet i
342 Venstres oppvekstpolitikk. Barnehager og skoler er først og fremst til for barnets skyld. Barn
343 har ulike forutsetninger og evner. Derfor må de heller ikke behandles likt, men gis lik
344 mulighet til å ta ut sitt eget potensial. Vårt mål er å skape en skole som ser alle elevene, og
345 som makter å tilby mestring og læringsglede til alle elever. Vi trenger derfor et friere og
346 mindre rigid utdanningssystem. Lærere må ha et bredt lag rundt seg, metodefrihet og tid til å
347 følge opp elevene. De ansatte er skolene og barnehagenes viktigste ressurs, og vi må ha
348 tillit til den kompetansen de besitter. Det betyr at vi skal begrense kontrollen og
349 rapporteringen, og sørge for at pedagogressursene får nødvendig plass og frihet. Venstre
350 mener politikernes oppgave er å definere mål og prioritere ressurser, og la ansatte og skole-
351 og barnehageledelse styre innholdet mest mulig selv.

352 Barnehage

353 Ingen familier er like, og barn har ulike behov. Derfor ønsker Venstre et mangfoldig
354 barnehagetilbud, slik at familier kan velge et tilbud som passer for dem og barnet. Å ikke få
355 plass i en barnehage i nærheten av der du bor eller jobber, vil by på utfordringer. Dette er en
356 kapasitetsutfordring som må løses. I dag opplever mange foreldre at de ikke får
357 barnehageplass etter endt foreldrepermisjon, derfor vil Venstre ha garanti om
358 barnehageplass etter endt foreldrepermisjon i Kristiansand.

359 Kompetanse hos ledelse, lærere og ansatte, gode inne- og utemiljøer og nok voksne er helt
360 avgjørende for barna. Venstre mener kvaliteten på barnehagene er det som er viktig, ikke
361 hvem som driver eller eier barnehagene. Kvaliteten på barnehagene i Kristiansand varierer i
362 dag, og enkelte barnehager har for lav voksentetthet eller for lav kompetanse blant de
363 ansatte. Venstre vil aldri gå på kompromiss med kvaliteten på barnehagetilbudet.

364 Barnehagen er avgjørende for integrering, inkludering og språkutvikling. Det er derfor viktig
365 at kommunen jobber målrettet for å øke graden av deltakelse for barn med flyktning- og
366 innvandrerbakgrunn i barnehagen.

367 **Venstre vil:**

- 368 ● At alle skal ha mulighet til å få plass i en barnehage i sitt nærmiljø.
- 369 ● Bevare foreldrenes frihet til å velge barnehage, og behandle private og offentlige
370 barnehager likeverdig.
- 371 ● Legge til rette for et mangfoldig tilbud, slik at foreldre kan velge barnehageplass
372 også ut fra barnehagens profil.
- 373 ● Avvikle den kommunale kontantstøtten til 2-åringer, og bruke midlene til å gi flere
374 mulighet til å gå i barnehage.
- 375 ● Ha flere barnehageopptak i året, for å sikre at alle får mulighet til å begynne i
376 barnehagen etter endt foreldrepermisjon.
- 377 ● Åpne for enkelte barnehager med utvidet åpningstid og prøveordning med helg- og
378 døgnåpne omsorgstilbud, med en begrensning på maksimal oppholdstid for barnet.
- 379 ● Styrke lederutdanning for barnehagene.
- 380 ● At barnehager skal ha nok kompetente ansatte, oppfylle pedagog- og
381 bemanningsnormen, alltid ha leder til stede og vikarer ved behov.
- 382 ● Styrke barnehageansattes kompetanse om barn med høyt læringspotensial.
- 383 ● Rekruttere flere faggrupper med barnefaglig kompetanse til barnehagene.
- 384 ● Jobbe for å øke andelen mannlige barnehagelærere.
- 385 ● Ruste opp og sørge for universell utforming i barnehagebygg og utearealer, slik at
386 alle barn har gode lekeområder.
- 387 ● Styrke alderstilpasset opplæring for barn om kropp, seksualitet, identitet og følelser
388 fra og med barnehagen.
- 389 ● Gi søskenmoderasjon til familier som har barn i både barnehage og
390 skolefritidsordning.
- 391 ● Bedre informasjonsarbeidet til gruppene som har rett på gratis barnehage.
- 392 ● Forbedre overgangen fra barnehage til skole, blant annet gjennom å sikre felles
393 kartlegging og overgangssamtaler.
- 394 ● Gjøre det enklere å vente et år med skolestart.
- 395 ● Tilby svømmeundervisning for de eldste barna i barnehagen.

396 Skole

397 Skolen er det viktigste virkemiddelet vi har for å lykkes med å utjevne sosiale forskjeller. Å få
398 en god start på skolegangen er avgjørende for å lykkes senere i utdanningsløpet.

399 Tidlig innsats for å ivareta og sikre god opplæring er grunnleggende. Det er likevel stor
400 forskjell på elevenes behov. Venstre ønsker flere og tydelige virkemidler for å gi tilpasset
401 opplæring, gjennom kompetente lærere og økt metodefrihet. Vi mener et viktig ledd i dette er
402 å avlaste lærerne, gjennom å styrke laget rundt eleven.

403 Venstre ønsker å gi skolene i kommunen et faglig løft, gjennom å fortsette tilbudet om
404 videreutdanning til lærerne og ved å tilby nye og fremtidsrettede valgfag som koding og
405 entreprenørskap i ungdomsskolen. Elever som sliter med motivasjon, må gis bedre støtte.
406 Det trengs tiltak for å sikre at flere fullfører grunnskolen med et godt utgangspunkt for videre
407 utdanning. Ungdomsskolen skal motivere og engasjere elever til å fordype seg i fagene og
408 oppdage hvilke interesser og ønsker de har for sitt liv.

409 Vi vil innføre skolelos, styrke skolehelsetjenesten og gjøre den mer tilgjengelig. Overgangen
410 til videregående skole er viktig for alle elever, og Venstre vil innføre tiltak som gjør den
411 enklere.

412 Kompetente fagarbeidere er en mangel i norsk økonomi. Vi trenger tiltak for å øke
413 rekrutteringen til fagopplæringen og sikre at elevene gjennomfører opplæringsløpet. Elevene
414 må få tydeligere informasjon, tettere oppfølging og mer informasjon om muligheter i
415 arbeidslivet. Da er det avgjørende at alle elever har en læreplass å gå til, eller et annet
416 kvalitetssikret tilbud som oppfyller deres ønsker og behov.

417 Venstre vil:

- 418 ● Mykne opp starten på grunnskolen ved bruk av metoder som lekbasert læring.
- 419 ● Styrke laget rundt eleven, ved å ansette flere miljøterapeuter, helsesykepleiere,
420 sosiallærere, skolepsykologer, miljøarbeidere og rådgivere med formell kompetanse,
421 slik at lærerne får mer tid til å være pedagoger.
- 422 ● Sikre styrking av skolehelsetjenestens kompetanse om psykisk helse og koble
423 psykologer tettere på skolehelsetjenesten.
- 424 ● At kommunen skal tilby kursing og midlertidige opplæringstilbud for ufaglærte i
425 skolen, frem til de får en formalisert kompetanse.
- 426 ● Støtte etablering av friskoler der de utgjør et supplement til den offentlige skolen
427 heller enn en erstatning, og der hvor det bidrar til å styrke det totale
428 opplæringstilbudet.
- 429 ● Åpne for fleksibel skolestart for barn, bestemt ut fra modenhet og utvikling.
- 430 ● Sørge for universelt utformede læremidler.
- 431 ● Åpne for å kunne ta om igjen eller hoppe over klassetrinn dersom nivå og faglig
432 utvikling tilsier det.
- 433 ● Styrke tilbudet om forserte løp og talentsatsninger, og legge til rette for at elever som
434 trenger det kan ta færre fag over lengre tid.
- 435 ● Tilrettelegge for et sterkere samarbeid mellom fritidsaktiviteter og skole, spesielt i
436 barneskolen.

- 437 ● Ha et tettere samarbeid med lokalt næringsliv på ungdomsskolen, for å gi elever
- 438 informasjon og kunnskap om arbeidsmulighetene som finnes i deres nærmiljø.
- 439 ● Styrke samspillet mellom offentlige og private aktører for å sikre et mangfoldig
- 440 opplæringstilbud.
- 441 ● Gi god alderstilpasset seksualitetsundervisning gjennom hele skoleløpet, gjennom
- 442 samarbeid med helsetjenestene.
- 443 ● Støtte forsøksordninger med nye valgfag på ungdomsskolen, både teoretiske og
- 444 praktiske.
- 445 ● Sikre at barn som kan lese, skrive eller regne ved skolestart får utfordringer tilpasset
- 446 sine forkunnskaper fra første skoledag.
- 447 ● Styrke svømmeopplæringen, for eksempel ved å tilby ekstra undervisning.
- 448 ● Sikre barn og unges personvern gjennom å ikke tillate kameraovervåking av elever i
- 449 skoletiden eller generelle søk med narkotikahund.
- 450 ● Bedre overgangen mellom ungdomsskole til videregående blant annet gjennom
- 451 bedre informasjonsarbeid, rådgivning og ved å tilby intensivkurs i overgangen mellom
- 452 ungdomsskole og videregående.
- 453 ● Stille krav om flere lærlinger i kommunale anbud og øke inntaket av lærlinger i
- 454 kommunale virksomheter.
- 455 ● Stimulere til samfunnsengasjement ved at også ungdomsskoleelever skal kunne ta ut
- 456 politisk fravær.
- 457 ● Sikre at barn som trenger det får spesialundervisning, og prøve ut flere modeller for
- 458 kvalitet i det spesialpedagogiske tilbudet.
- 459 ● Etablere flere tilrettelagte skoleplasser og styrke tiltak som sikrer tilhørighet til
- 460 nærskolen for barn med spesielle behov.
- 461 ● Sikre at religiøse og kulturelle normer ikke hindrer barns deltakelse i undervisning,
- 462 samtidig som det religiøse og kulturelle mangfoldet blant elevene blir respektert.
- 463 ● Sikre likeverd ved å fjerne religiøse samlinger i regi av den offentlige skolen.
- 464 ● Styrke kompetansen på bruk av digitale og analoge læremidler i skoleløpet.
- 465 ● Utvikle en bemanningsnorm for PP-tjenesten, og starte opp prosjekter med fast PPT-
- 466 tilstedeværelse på skoler.
- 467 ● Styrke alternative opplæringsarenaer med mulighet til praktisk læring og
- 468 entreprenørskap.
- 469 ● Styrke skolebibliotekstjenesten ved å ha gode innkjøpsbudsjetter, lengre åpningstider
- 470 og kvalifisert personale på alle skolebibliotek.

471 SFO

472 SFO er et viktig tilbud, og Venstre mener derfor det bør være tilgjengelig for flere. Selv om
473 Kristiansand er kommet langt i arbeidet med å sikre alle barn mulighet til å delta, er det
474 fortsatt elever som av ulike årsaker holdes utenfor fellesskapet. Økonomi skal ikke være til
475 hinder for deltagelse i SFO. Kvaliteten på tilbudet i SFO må styrkes og det må legges opp til
476 samarbeid med aktører utenfor skolen, der det bidrar til å øke kvaliteten på tilbudet.

477 Venstre vil:

- 478 ● Sikre like muligheter for deltagelse i SFO ved å gi gratis halvdagsplass til alle elever i
- 479 skolen.

- 480 ● Gi søskenmoderasjon til familier som har barn både i barnehage og SFO.
- 481 ● Sikre og utvikle fag- og lederkompetanse hos SFO-ledelsen.
- 482 ● Gi barn en variert hverdag og lokal inkludering ved å utvikle modeller for samarbeid
- 483 mellom SFO, kulturskolen og frivillige organisasjoner.

484 Lærerne

485 Kompetente skoleledere og lærere er det aller viktigste for elevenes læring. Gode skoler
486 kjennetegnes av gode ledere, felles ansvar og tverrfaglig samarbeid der det er tid til å jobbe
487 med tilpasset opplæring. Kunnskapsrike lærere, som er omgitt av gode og stabile fagmiljø,
488 er avgjørende for å sikre læring og mindre uro i skolen.

489 Venstre vil:

- 490 ● At lærerne skal prioriteres særlig i fremtidige lønnsforhandlinger og gjøre læreryrket
- 491 mer attraktivt gjennom flere karrieremuligheter.
- 492 ● Sikre lærere tilgang på etter- og videreutdanning og sørge for at økt kompetanse gir
- 493 bedre lønn.
- 494 ● Arbeide for å redusere dokumentering- og rapporteringskrav for lærere slik at de får
- 495 mer tid til undervisning og oppfølging av elever.
- 496 ● At kun de med formell rådgivningskompetanse skal være karriere- og
- 497 utdanningsveiledere i skolen.
- 498 ● Fortsette opplæring av lærere i koding og programmering, og tilby lærere
- 499 videreutdanning i teknologi.

500 Skolehelsetjenesten

501 En økende andel unge opplever utfordringer med psykisk helse. De ungdommene som sliter
502 med psykisk helse og som søker hjelp hos skolehelsetjenesten, møter ofte lange køer og en
503 helsetjeneste som ikke har kapasitet til å tilby den hjelpen ungdommene trenger. Vi mener
504 derfor at skolehelsetjenesten trenger et kraftfullt løft.

505 Venstre vil:

- 506 ● Styrke skolehelsetjenesten med mål om én ansatt i skolehelsetjenesten per 250
- 507 elever i skolen.
- 508 ● Sikre bredere mangfold i skolehelsetjenesten ved å rekruttere flere menn.
- 509 ● Styrke mandatet og funksjonen til skolehelsetjenesten ved å gi dem mulighet til å
- 510 dokumentere fravær.
- 511 ● Øke tilgjengeligheten til skolehelsetjenesten ved å opprette en digital
- 512 skolehelsetjeneste som et supplement til det fysiske tilbudet på skolene.
- 513 ● Styrke skolehelsetjenesten med flere yrkesgrupper som psykologer, miljøterapeuter,
- 514 sosionomer og idrettspedagoger.
- 515 ● Stille krav til formell kompetanse for helsesykepleiere ansatt i skolen.

516 Læringsmiljø

517 Et godt fysisk og psykisk læringsmiljø er avgjørende for en god skole. I dag går mange
518 elever på skoler som er gamle, forfalne og trange, og det tas for ofte i bruk midlertidige
519 løsninger for å møte økt elevtall. Noen skoler og elevmiljøer sliter også med vold og uro.
520 Venstre mener vi må ta igjen etterslepet på vedlikehold og rehabilitering av skolebyggene og
521 sikre skoler og enkeltelever rask og god hjelp og støtte når det oppstår vanskelige
522 situasjoner.

523 Venstre vil:

- 524 ● Styrke læringsmiljøteamet i skolen for å sikre god faglig støtte for lærere og elever.
- 525 ● Styrke det tverrfaglige laget rundt læreren ved å ansette flere yrkesgrupper som for
526 eksempel miljøarbeidere, psykologer og minoritetsrådgivere.
- 527 ● Sikre at det er en sammenheng mellom utvikling av nye boligområder og antall
528 skoleplasser.
- 529 ● Jobbe for å ta igjen vedlikeholdsetterslepet i skolen.
- 530 ● Få fortgang i utbyggingen av skoler i deler av kommunen med økende elevtall.
- 531 ● Sørge for universell utforming i bygg og uteområder ved skoler, barnehager og
532 lekeplasser.
- 533 ● Håndheve opplæringslovens bestemmelser om elevenes psykososiale skolemiljø
534 strengere og mer effektivt.

535 Barnevern

536 Familien står for den viktigste delen av oppveksten, og alle barn og unge har rett til å ha det
537 trygt hjemme. Noen ganger trenger familier støtte i vanskelige situasjoner, mens andre
538 ganger må barna få den nødvendige tryggheten og omsorgen hos andre enn egen familie.
539 Et godt barnevern er et barnevern som har tid og mulighet til å gjøre gode undersøkelser og
540 som kan gi god og rask hjelp til både barn og voksne som har behov for det. Venstre ønsker
541 et barnevern som har tid og ressurser til å sette barnet i sentrum. Barnevernet skal jobbe
542 kunnskapsbasert, og ikke påstandsbasert, for å finne de metodene som fungerer best for
543 barna selv. For å kunne gi god hjelp trenger barnevernet faglig sterke medarbeidere med
544 gode kommunikasjonsferdigheter, og et godt samarbeid med andre nærliggende tjenester.

545 Venstre vil:

- 546 ● Sikre barnevernet nok bemanning, kompetanse og ressurser til å gi barn og familier
547 den hjelpen de trenger, uten lang ventetid.
- 548 ● Sikre tilstrekkelige ressurser til godt ettervern.
- 549 ● Gjøre barnevernet mer tilgjengelig slik at barn og foreldre får bedre kjennskap til sine
550 rettigheter og hva barnevernet kan hjelpe dem med.
- 551 ● Styrke barns medvirkning i avgjørelser som angår dem og sikre at barnets beste blir
552 ivaretatt.
- 553 ● Øke meklingskompetansen i barnevernet, slik at uenigheter i forbindelse med
554 barnets omsorg løses på en minst mulig inngripende måte.

- 555 ● Ha tettere samarbeid mellom barnevern, politi, skole, psykisk helsevern og familie
- 556 slik at det raskt kan settes inn nødvendige og riktige tiltak.
- 557 ● Jobbe for økt informasjonsdeling mellom etatene som arbeider med barn og unge, og
- 558 sørge for at informasjonsdelingen er i barn og unges beste interesse.
- 559 ● Jobbe for å rekruttere flere menn til arbeid i barnevernet.
- 560 ● Jobbe for en god flerkulturell forståelse i barnevernet.
- 561 ● Styrke fosterhjemstjenesten og øke arbeidsgodtgjørelsen for å rekruttere og støtte
- 562 opp om fosterhjem, særlig med flerkulturell bakgrunn.
- 563 ● Videreføre og styrke samarbeidet med UiA om Universitetsbarnevern.
- 564 ● styrke kompetansen rundt funksjonsnedsettelse i offentlige instanser som arbeider
- 565 med barn.

566 Oppvekst og nærmiljø

567 Barn har behov for trygge omgivelser, og vi må sørge for lekemuligheter i nærmiljøer, gode
 568 grøntområder og trygg trafikk. Venstres mål er at alle barn og unge skal ha mulighet til å
 569 delta i kultur- og idrettsaktiviteter i sitt lokalmiljø. Samtidig må vi styrke de forebyggende
 570 tjenestene som fanger opp sosialt utsatte barn og ungdom.

571 Venstre vil:

- 572 ● Sikre gode utearealer for alle barn og etablere flere offentlige lekeplasser for barn i
- 573 alle bydeler.
- 574 ● Sikre trygge skoleveier for alle barn i Kristiansand blant annet gjennom å stenge
- 575 utvalgte bilveier for trafikk, etablere flere fartsdempere eller redusere tillatt hastighet.
- 576 ● Gjennomføre systematiske miljøprosjekter i områder med sosiale utfordringer der
- 577 tjenester som barnevern, psykolog og NAV flyttes inn i skolen og har aktivitet på
- 578 skolens område også utenom skoletid.
- 579 ● Ha lokalkjente miljøteam i flere bydeler for å etablere kontakt med utsatte
- 580 ungdomsgrupper.
- 581 ● Styrke oppsøkende tjenester/utekontakt i bydelene.
- 582 ● Rekruttere flere menn til arbeid med barne- og ungdomstiltak.
- 583 ● Støtte sosiale og kulturelle entreprenører, frivillige organisasjoner og idrettslag som
- 584 ønsker å skape lavterskel fritidstilbud og møteplasser for barn og ungdom.
- 585 ● Etablere flere møte- og lekeplasser i sentrum, slik som i Tresse.
- 586 ● Avvikle den kommunale kontantstøtten.
- 587 ● Fortsette å styrke Familiens hus som kompetansemiljø.

588

589 5. Kultur, idrett og friluftsliv

590 Kristiansand skal fortsatt ha et fritt, sterkt og selvstendig kultur- og idrettsliv. Vi skal støtte
 591 mangfoldet og bredden, samtidig som vi dyrker frem talentene. Kommunen skal være en
 592 støttespiller for kulturlivet og idretten og sørge for at alle, uavhengig av utgangspunkt, skal få
 593 oppleve kultur og idrettsglede.

594 En kulturby i høy klasse

595 Venstre har som mål at Kristiansand skal være en av Europas fremste kulturbyer. Vi mener
596 den beste måten for kommunen å støtte opp om kulturlivet på er ved å la kulturen være fri
597 og bidra konstruktivt med arealer, lokaler og virkemidler til initiativer fra kulturlivet selv. I
598 tillegg bør kommunen legge til rette for gode kulturopplevelser for alle, uavhengig av alder,
599 inntekt og funksjonsevne. Vi vil ha sterke kulturinstitusjoner, et fritt kulturfelt som blomstrer
600 og gjøre det enklere og tryggere å være kunstner.

601 Venstre vil:

- 602 ● Styrke ordningen med Fritidsfond og satsningen på BUA.
- 603 ● Styrke tilskuddsordningene til kultursektoren og forenkle søknadsprosessene til
604 kommunale midler.
- 605 ● Bygge ut kulturell infrastruktur i hele kommunen, blant annet ved å stille krav om
606 lokaler til kultur i større områdeutbygginger.
- 607 ● Støtte kompetansesentrene slik at de gis mulighet til å utvikle kulturbaserte næringer.
- 608 ● Styrke bibliotektilbudet i hele kommunen med selvbetjening utenfor åpningstid i alle
609 filialer, samt ha forsøk med selvbetjente skolebibliotek på kveldstid.
- 610 ● Starte prosjektering for nytt bibliotek øst for Varoddbroa.
- 611 ● Legge til rette for at Kristiansand er attraktiv for internasjonale artister som besøker
612 Norge ved å støtte byens festivaler og musikkscener.
- 613 ● Gjøre kulturtilbudene i Kristiansand mer attraktive for ungdom og gi ungdom opp til
614 18 år et godt og variert kulturtilbud i hele kommunen, i form av blant annet
615 øvingslokaler for musikk og e-sport-tilbud.
- 616 ● Kulturskolen skal være priset på en måte som sikrer at barn kan delta uavhengig av
617 foreldrenes inntekt.
- 618 ● Videreutvikle Odderøya for kultur og andre kreative næringer og oppgradere
619 eksisterende bygg.
- 620 ● At kommunens virksomheter ikke skal konkurrere med kulturlivet, men heller støtte
621 initiativ som kommer fra kulturlivet.
- 622 ● Sikre støtte til konsertarrangører som arrangerer konserter uten alkoholserving,
623 eller har alkoholfrie soner på sine arrangementer, for å sikre bedre tilbud til ungdom.

624 Frivillighetskommunen

625 Frivilligheten lager rom for inkluderende møteplasser, fellesskap og læringsarenaer. Den gir
626 mennesker i alle aldre mulighet til å ta ansvar og engasjere seg i samfunnet og har stor
627 egenverdi. For Venstre er det helt grunnleggende at frivilligheten får utvikle seg på egne
628 premisser. Det offentlige skal ikke styre hvilken retning frivilligheten skal ta, hvilke aktiviteter
629 som skal utføres eller hvilke initiativ som skal tas. Kommunens oppgave, slik Venstre ser
630 det, er å tilrettelegge for frivillig aktivitet, blant annet gjennom å skape møteplasser og
631 forenkle søknadsprosessene for frivillige organisasjoner.

632 Venstre vil:

- 633 ● Sikre gode rammevilkår til frivillige organisasjoner
- 634 ● Tredoble støtten til de frivillige barne- og ungdomsorganisasjonene i kommunen.

- 635 ● Ha tillit til frivilligheten, redusere rapporteringskravene og fjerne andre byråkratiske
- 636 barrierer for å gjøre det lettere å drive frivillighet.
- 637 ● Sikre at frivillige organisasjoner tilbys kommunens lokaler og anlegg gratis.
- 638 ● Samarbeide med frivillige organisasjoner om å nå felles mål som styrket folkehelse,
- 639 bedre oppvekstvilkår og mindre utenforskap.
- 640 ● Inkludere frivillige organisasjoners behov bedre i utformingen av kommunale planer.
- 641 ● Etablere en frivillighetskoordinator i kommunen med ansvar for å bistå og
- 642 representere frivilligheten inn mot kommunen, samt for å bidra til god oversikt over
- 643 de frivillige organisasjonene for innbyggerne.

644 Friluftsliv i kommunen

645 Friluftsliv gir rike naturopplevelser, er helsefremmende og er den aktiviteten flest mennesker
646 deltar i. Å legge til rette for friluftaktiviteter der folk bor, koster lite, men det krever aktiv
647 tilrettelegging og tilgjengeliggjøring av arealer. Venstres mål er at alle skal ha tilgang til
648 nærnatur og turterreng i nærheten av der de bor.

649 **Venstre vil:**

- 650 ● Sørge for at alle har mulighet til å delta i friluftaktivitet gjennom samarbeid og støtte
- 651 til friluftorganisasjoner.
- 652 ● Sikre en god forvaltning av fiskevannene i kommunen.
- 653 ● At kommunen skal samarbeide med lokale turlag og historielag om å ta vare på,
- 654 kartlegge og tilgjengeliggjøre kulturminner i turområder og resten av byen.
- 655 ● Sikre at flere turstier får belysning som ikke skaper lysforurensing, og etablere og
- 656 vedlikeholde universelt utformede turstier og ruter.
- 657 ● Utvikle kommunen slik at alle boliger, skoler og barnehager ligger i gangavstand til
- 658 grøntområder og turstier.
- 659 ● Etablere sammenhengende kyst- og elvestier og ivareta allemannsretten i
- 660 Kristiansand.
- 661 ● Utrede Tvedestrandsmodellen for forvaltning av strandsonen. For å sikre at
- 662 utbygging skjer i allerede regulerte områder og at viktige naturområder langs kysten
- 663 blir bevart for alle.
- 664 ● Bedre tilgangen til øyene rundt Kristiansand.
- 665 ● Etablere flere hundeparker.

666 Idrettsglede for alle

667 Organisert og egenorganisert idrett skaper fellesskap, samhold og gode opplevelser.
668 Idretten fremmer folkehelse, integrering og mestringsfølelse. Venstre vil føre en moderne
669 idrettspolitik som spiller på lag med alle gode, lokale krefter for å gjøre idretten tilgjengelig
670 for alle som vil være med å oppleve idrettsglede. Særlig viktig er det å sikre barn og unge
671 reell mulighet til å delta i idrettsaktiviteter ved å fjerne barrierer som i dag hindrer deltagelse
672 for mange.

673 Kristiansand har mangel på de fleste typer idrettsanlegg. En viktig oppgave framover er å
674 bygge nok anlegg for en bredde av idretts- og sportstilbud, slik at innbyggerne kan velge
675 blant et mangfold av tilbud.

- 676 **Venstre vil:**
677 ● Tredoble driftstilskuddet til idrettslagenes arbeid for barn og unge.
678 ● Prioritere midler til breddeidrett for å skape inkluderende idrettsarenaer.
679 ● Ha gode utlånsordninger for utstyr flere steder i kommunen.
680 ● Støtte opp om den egenorganiserte og utradisjonelle idretten, ved å tilby kommunale
681 idrettsanlegg og andre arealer.
682 ● Ha gode idrettslinjer på videregående og ungdomsskolenivå med nok plasser.
683 ● Legge til rette for internasjonale og nasjonale idrettsarrangementer.
684 ● Starte prosjektering av ny svømmehall for å sikre et bedre tilbud i hele kommunen.
685 ● Bygge og rehabiliterer anlegg for fysisk aktivitet i samarbeid med næringslivet og
686 idretten.
687 ● Stille krav om bygging av idrettsanlegg i nye områdereguleringer.
688 ● Bygge flere flerbrukshaller.
689 ● Utvikle og tilgjengeliggjøre arealer til egenorganisert aktivitet som turstier, lysløyper,
690 sykkelstier, rulleskitraseer, ulike nærmiljøanlegg og bygge ny skatepark.
691 ● At kommunen skal bistå idrettslag når de møter nye kvalitetskrav til anleggsstandard
692 som følge av avansement.
693

694 6. Helse og omsorg

695 Kristiansand kommune skal være en kommune der hver av oss har tilgang på tilpassede
696 helsetjenester med valgmuligheter, uavhengig av forutsetninger. Venstre er opptatt av at vi
697 skal bli sett som hele mennesker i møte med helsetjenestene.

698
699 For at alle skal kunne leve gode og selvstendige liv, må samfunnet forebygge mer og
700 reparere mindre innenfor både psykisk og fysisk helse. Tidlig og tverrfaglig innsats og mer
701 inkludering bidrar til å forhindre utenforskap, og setter flere i stand til å delta i samfunnet på
702 like premisser.

703 Fastlegeordningen

704 Venstre vil gjøre det attraktivt å være fastlege i Kristiansand. Legene skal ha gode
705 rammebetingelser og muligheter for kompetanseutvikling slik at pasienten sikres rett
706 behandling til rett tid.

707
708 **Venstre vil:**

- 709
710 ● Sørge for attraktive arbeidsvilkår for legene med flere muligheter for
711 spesialisering og kommunalt kjøp av hjemler.
712 ● Øke grunnfinansieringen som fastlegene får per pasient på sin liste.
713 ● Redusere gjennomsnittlig listestørrelse slik at fastlegene får bedre mulighet til å følge
714 pasientene, særlig de som har behov for tett oppfølging over tid.
715

716 Psykisk helse

717 Tilbudet til personer som sliter med psykiske helseplager og lidelser, er ikke godt nok.
718 Venstre vil sikre rask og god psykisk helsehjelp, utvide lavterskeltilbudet, styrke overgangen
719 fra spesialisthelsetjenesten til kommunale tilbud, styrke ettervernet og redusere byråkratiet.
720 Venstre er opptatt av at de som lever med kroniske diagnoser og plager, skal bli sett som
721 hele mennesker gjennom hele livet og med de behovene de ulike livsfasene krever.

722

723 Venstre vil:

724

- 725 ● Rekruttere flere psykologer i kommunen.
- 726 ● at psykologers kompetanse innlemmes i en tverrfaglig primærhelsetjeneste og i tett
727 samarbeid med allmennlegetjenesten, helsestasjons- og skolehelsetjeneste og lokale
728 psykisk helse- og rustjenester.
- 729 ● Skape god oversikt på kommunens nettsider om tilgjengelige psykologers ventetider,
730 spesialiseringsområder og søkerens rettigheter ved avslag.
- 731 ● Samarbeide med frivilligheten om å legge til rette for treffsteder og
732 likepersonstjenester til pasienter og pårørende til kronisk syke.
- 733 ● Ta initiativ til en kommunal handlingsplan mot selvmord og selvskading.
- 734 ● Gjøre ordningen med rask psykisk helsehjelp tilgjengelig for flere.
- 735 ● Samarbeide med Agder fylkeskommune, UiA og Sørlandet sykehus for å gjøre
736 Kristiansand til et attraktivt studie- og arbeidssted for fremtidens psykologer.
- 737 ● Bidra til å opprettholde og styrke lokale hjelpetelefontjenester.

738 Helse- og livsmestring

739 Kristiansand kommune skal legge til rette for god samhandling og samordning på tvers av
740 tjenester, aktører og interesseorganisasjoner, for å møte den enkeltes behov så godt som
741 mulig, på en helhetlig måte. Venstre vil styrke koordinertjenestene i kommunen for å gjøre
742 det enklere for tjenestemottakerne å navigere i systemet av helse- og omsorgstjenester.

743

744 Venstre vil:

745

- 746 ● At flere skal få tilbud om en koordinator i kommunen som hjelper med å navigere i
747 systemet, slik at alle får den hjelpen de har krav på, etter modell av kreftkoordinator.
- 748 ● Tilby kurs for å styrke den barnefaglige kompetansen hos fritidsledere- og trenere og
749 andre som arbeider med barn på fritiden.
- 750 ● Redusere andelen kommunalt ansatte som jobber ufrivillig deltid.
- 751 ● Etablere muligheten for mer fleksible turnusmodeller i helsesektoren.
- 752 ● Jobbe for at alle som mottar tjenester i hjemmet skal få et fast og stabilt antall
753 personer å forholde seg til når de trenger det, og gjøre BPA mer tilgjengelig der det
754 er hensiktsmessig.
- 755 ● Sikre at brukerne av brukerstyrt personlig assistent (BPA) tildeles et tilstrekkelig
756 antall timer, samt jobbe for å fjerne både aldersgrense og nedre timegrense for
757 tildeling av BPA.
- 758 ● Være en pådriver for bruk av velferdsteknologi og e-helsetilbud.
- 759 ● Styrke tegnspråktilbudet i det kommunale helse- og omsorgstilbudet.

760 Lokal rusreform

761 Venstre vil ha en human ruspolitikk der vi behandler brukere med verdighet. Ruspolitikken
762 må være kunnskapsbasert, sette mennesket i sentrum, og gi folk muligheten til å leve trygge
763 og gode liv. God forebygging og tidlig innsats er avgjørende for å unngå at mennesker
764 havner i rusavhengighet. Venstre mener rusavhengighet skal møtes med behandling fremfor
765 straff.

766

767 Venstre vil:

- 768 ● Sette inn økte ressurser i førstelinjetjenesten slik at ventetiden for rusbehandling
- 769 reduseres.
- 770 ● At de kommunale helsetjenestene i større grad skal være tilstede der rusavhengige
- 771 er.
- 772 ● Rekruttere til tilbudene til de rusavhengige gjennom oppsøkende virksomhet fra
- 773 hjelpeapparatet.
- 774 ● Jobbe for at rusavhengige sikres et bedre ettervern og rettsvern.
- 775 ● Styrke og sikre de frivillige aktørene på rusfeltet i Kristiansand, blant annet med å
- 776 tilrettelegge for arbeidspraksis og møteplasser for rusavhengige.
- 777 ● Styrke kommunens tilbud til mennesker i sårbare overganger mellom fengsel, hjem
- 778 og mellom hjem og behandlingsinstitusjon, med tanke på forebygging mot overdose.
- 779 ● Åpne brukerrom og dagtilbud for rusavhengige, med tilgang til helsepersonell,
- 780 heroinassistert behandling, tilgang til rustesting og mulighet for å bytte brukte
- 781 sprøyter i rene.
- 782 ● Arbeide for at alle brukere som ønsker det har tilgang på likepersonstjenester i de
- 783 ulike etappene av rusmestring.
- 784 ● Øke kompetansen om rus i kommunehelsetjenesten og andre offentlige
- 785 virksomheter.
- 786 Styrke ordningene med ressursteam som skal sikre gode helhetlige tjenester til
- 787 mennesker med alvorlige psykiske lidelser og rusavhengighet, deriblant ACT, FACT
- 788 og FACTung-team.

789 Økt frihet i alderdommen

790 Den eldre delen av befolkningen vokser, og vi lever lengre. For å sikre alle en verdig
791 alderdom må vi prioritere smartere. Vi har alle ulike ønsker og forventninger til hvordan vår
792 alderdom skal være. Venstre vil møte alle eldre med et tilbud som gir valgfrihet og tar i bruk
793 teknologi slik at alle får muligheten til å leve så frie, selvstendige og innholdsrike liv som
794 mulig. Vi vil legge til rette for at eldre mennesker får et offentlig omsorgstilbud tilpasset sine
795 behov og interesser.

796

797 Venstre vil arbeide for å redusere ensomhet blant eldre, deriblant ved å utvikle gode og
798 effektive kommunale botilbud som gir økt livskvalitet og selvstendighet.

799 Eldre er en stor ressurs for frivilligheten og er hyppige brukere av kulturtilbud. Venstre vil
800 legge til rette for at Eldres innsats og plass i samfunnet blir anerkjent og tas med i
801 diskusjoner om utvikling av tjenestetilbud.

802 Venstre vil:

- 803 ● Øke tilbud fra AKT-svipp til eldre, for å sikre god mobilitet i hele kommunen.

- 804 ● Satse på hjemmerehabilitering der det er aktuelt, slik at eldre raskest mulig kan
- 805 komme tilbake til god helse etter sykdom og skade.
- 806 ● Opprette ambulerende legestillinger tilknyttet hjemmetjenesten.
- 807 ● Sørge for at alle som mottar tjenester i hjemmet får et begrenset antall personer å
- 808 forholde seg til, ved blant annet å utvide BPA-ordningen.
- 809 ● Sikre at det opprettes flere plasser ved sykehjem og omsorgsboliger.
- 810 ● Vurdere å etablere et private bokollektiv for å sikre sosialt fellesskap, med kommunal
- 811 støtte og egen personalbase.
- 812 ● Være åpen for en blanding av ideelle, kommersielle og kommunale sykehjem og
- 813 botilbud.
- 814 ● Videreføre varierte og gode kultur- og fritidstilbud for eldre, både i og utenfor
- 815 omsorgssentrene.
- 816 ● Legge til rette for at eldre som ønsker det, kan bidra med frivillig og sosialt arbeid.
- 817 ● At ektepar/samboere skal ha rett til å bo sammen når én eller begge har behov for
- 818 langtidsopphold, samtidig som det legges til rette for gode avlastningsordninger der
- 819 det er behov.
- 820 ● Sørge for tilstrekkelig dag- og døgnavlastning og aktivitetstilbud for demente.
- 821 ● Tilrettelegge for bedre samarbeid på tvers av hjemmetjenesten, helsetjenestene og
- 822 frivilligheten for å motvirke underernæring og styrke den psykiske helsen hos eldre.
- 823 ● Arbeide for å styrke kunnskapen i kommunen om eldre og ernæring.
- 824 ● Sette av midler som skal sikre god kvalitet og valgfrihet på maten ved bo- og
- 825 aktivitetstilbud, blant annet ved å involvere beboerne i måltidene.
- 826 ● Styrke det lindrende tilbudet i de kommunale helsetjenestene.
- 827 ● Fortsette satsingen på «Leve hele livet» og Kulturrullatoren.
- 828 ● Etablere en «eldrelos»-ordning etter modell fra pasientlos i helsevesenet som gjør at
- 829 eldre og pårørende får bedre veiledning i møte med helsevesenet og
- 830 hjelpemiddelsentralen.
- 831 ● Øke satsningen på «Menn i helse» for å styrke rekrutteringen av helsepersonell i
- 832 eldreomsorgen.

833 Bedre kvinnehelse, reproduktiv helse og barselsoppfølging

834 Kommunen må samarbeide tettere med spesialisthelsetjenesten og eksterne aktører for å

835 tilby en mer helhetlig fødsels- og barselomsorg, og for å styrke kompetansen og

836 bemanningen på helsestasjonene. Venstre vil ha et løft i kommunens barseltilbud.

837

838 Et godt helsetilbud omfatter også rett til informasjon om og tilgang på prevensjon, abort,

839 familieplanlegging og svangerskap. Tjenestetilbud og informasjon må tilgjengeliggjøres og

840 tilpasses et mangfold av språk og kulturelle kontekster. Samtidig må kunnskapen om skeiv

841 seksualitet, helse og kjønnsidentitet styrkes i alle ledd.

842 Venstre vil:

- 843 ● Styrke oppfølgingen i første trimester og i forbindelse med abort.
- 844 ● Styrke jordmor- og helsesykepleiertilbudet for kvinner som velger å føde hjemme
- 845 og/eller ta mer av barseltiden hjemme.
- 846 ● At Kristiansand kommune tilbyr nye familier en oppfølgings samtale i løpet av de
- 847 første fire ukene etter fødsel der mors og fars mentale helse er tema, med formål om
- 848 å forebygge fødselsdepresjon hos foreldre.

- 849 ● At alle helsestasjoner tilbyr egnet amnehjelp og fysioterapi etter fødsel.
- 850 ● Øke bemanningen på helsestasjonene, utvide åpningstidene og sørge for at tilbud
- 851 om hjemmebesøk etter fødsel gis automatisk, i tråd med nasjonale retningslinjer.
- 852 ● At det etableres styrkingsmidler for jordmødre og helsesykepleiere etter modell av
- 853 satsingen på psykisk helse og rus.
- 854 ● Sørge for drift av kvinnehelsehuset for å tilrettelegge for et helhetlig helsetilbud for
- 855 kvinner.
- 856 ● Utrede en handlingsplan for seksuell og reproduktiv helse.
- 857 ● Fjerne nedre aldersgrense på gratis prevensjon og øke den øvre til 25.
- 858 ● Tilby god opplæring om kjønns- og seksualitetsmangfold i
- 859 introduksjonsprogrammene og på voksenopplæringen.
- 860 ● Tilgjengeliggjøre informasjon om seksuell og reproduktiv helse på flere språk.
- 861 ● At alle småbarnsforeldre skal tilbys COS-kurs og/eller ICDP-kurs på helsestasjonen.
- 862 ● Ta initiativ til å utarbeide en handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold.
- 863 ● Arbeide spesielt for at helsestasjonen for ungdom og skolehelsetjenesten har gode
- 864 ressurser til å møte unge som sliter med utfordringer knyttet til identitet, kjønn,
- 865 grensesetting og seksualitet.
- 866 ● Bidra til å opprettholde og etablere gode møteplasser for LHBTIQ-personer i hele
- 867 kommunen.
- 868 ● Styrke regionalt kompetansesenter for kjønn og seksualitet i Kristiansand.
- 869 ● Øke støtten til frivillige aktører som bistår sexarbeidere og ofre for menneskehandel.
- 870 ● Tilby voldsalarm til sexarbeidere.
- 871

872 7. Likestilling, mangfold og inkludering

873 Venstre vil ha en kommune der alle føler seg hjemme. Stort mangfold gir muligheter både for
874 lokalsamfunnet og for den enkelte. Venstre vil at kommunen skal arbeide aktivt for å heve
875 kunnskapsnivået om mangfoldet i samfunnet. Videre vil vi legge til rette for godt samarbeid
876 mellom kommunen og ideelle og frivillige organisasjoner for å kunne tilby møteplasser,
877 opplæring og meningsfylt arbeid.

878 **Mennesker med funksjonsnedsettelse**

879 En viktig del av kommunens omsorgsoppgave er å ivareta mennesker med nedsatt
880 funksjonsevne. Venstre jobber for at alle med nedsatt funksjonsevne og deres pårørende
881 skal sikres et godt og individuelt tilpasset tilbud. For Venstre er det avgjørende at alle skal
882 kunne leve gode liv, påvirke sin egen hverdag og få menneskerettighetene sine ivaretatt.

883

884 **Venstre vil:**

885

- 886 ● Arbeide for at mennesker med utviklingshemming og andre former for kognitive
- 887 funksjonsnedsettelse skal få individuelt tilrettelagte tjenester og botilbud i sitt
- 888 nærmiljø, samt styrke medbestemmelsen deres.
- 889 ● At foreldre med funksjonshemmede barn får rask tilgang til en kontaktperson med
- 890 kompetanse om tilgjengelige tjenester og tilbud, som individuell plan og
- 891 barnekoordinator.

- 892 ● At Kristiansand kommune gjør det lettere å få støttekontakt og avlaster, blant annet
893 gjennom å senke aldersgrensen for å bli støttekontakt, og sikre gode
894 rammebetingelser for støttekontaktene.
895 ● Arbeide for flere universelt utformede bygg og mer tilgjengelig infrastruktur i
896 kommunen.

897 Demokrati og innbyggermedvirkning:

898 Det er viktig at innbyggerne blir lyttet til og at deltakelsen deres kan påvirke utfallet av
899 politiske beslutninger. Venstre vil jobbe for at Kristiansand skal være en åpen kommune som
900 sikrer innsyn i politiske prosesser og folkevalgtes roller i samfunnet.

901

902 Venstre vil:

- 903 ● Styrke den reelle innflytelsen til kommunens medvirkningsorganer gjennom å for
904 eksempel gi taletid i bystyret og aktuelle utvalg ved relevante saker, at sakene
905 sendes til rådene i god tid før behandling og at rådene har en reell mulighet til å sette
906 den kommunale agendaen.
907 ● Innføre Frivillighetsråd i Kristiansand bestående av politisk oppnevnte representanter
908 og valgte representanter av og fra frivilligheten, for å gi frivilligheten en sterk stemme
909 med betydning for kommunens utvikling.
910 ● Opprette lobbyregister for Kristiansand kommune som viser hvilke aktører som
911 ønsker å påvirke politiske prosesser.
912 ● At skoleelever, studenter og minoritetsgrupper blir inkludert i innspillfasene til større
913 planer som kommunen utarbeider.
914 ● At høringsprosesser skal være grundige, universelt utformede, ubyråkratiske,
915 tilgjengelige i nærmiljøet, på digitale flater og ha gode tidsfrister.
916 ● Inkludere frivillige organisasjoners behov bedre i utformingen av kommunale planer.
917 ● At kommunale bydelsråd skal høres i saker som angår dem.

918 Innvandring og inkludering

919 Venstre ønsker at vi skal møte flyktninger med respekt og medmenneskelighet og gi dem
920 muligheten til å skape bedre liv. Vi vil sikre rask og god integrering og sysselsetting. Venstre
921 vil gi flyktninger, asylsøkere og papirløse flere rettigheter og støtte opp om private og ideelle
922 initiativ for bedre integrering.

923

924 Venstre vil:

925

- 926 ● Sørge for rask og spredt bosetting av innvandrere for å fremme inkludering.
927 ● At Kristiansand kommune i samarbeid med NAV skal søke partnerskap med lokalt
928 næringsliv og frivilligheten for å øke innvandreres arbeidsmuligheter.
929 ● Satse på «fleksibelt hurtigspor» i integreringsarbeidet.
930 ● Sikre bedre informasjon fra kommunen om tilbud i regi av frivilligheten.
931 ● Styrke rekrutteringen og bedre rammevilkårene for tolker, slik at det lokale
932 tolketilbudet, også når det gjelder tegnspråk, styrkes, og at flere får tilgang til tolk,
933 også utenom ordinær arbeidstid.

- 934 ● Sikre barn i mottak muligheten til å delta på ordinære fritidsaktiviteter som idrett og
935 kultur.
- 936 ● Etablere en forsøksordning som gjør det lettere for mennesker som søker varig
937 opphold i Norge, å komme seg ut i jobb eller utdanning.
- 938 ● Arbeide for å gi papirløse muligheten til å arbeide.
- 939 ● Skape flere treffpunkter mellom flyktninger og øvrig befolkning.
- 940 ● Jobbe for økt foreldredeltakelse i skole og fritidsaktiviteter.
- 941 ● Sikre at offentlig informasjon er tilgjengelig på flere språk.

942 Diskriminering og negativ sosial kontroll

943 Venstre mener at ingen er fri før alle er fri. Derfor vil vi arbeide mot diskriminering og negativ
944 sosial kontroll.

945

946 Venstre vil:

- 947 ● Motarbeide diskriminering basert på kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller
948 adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse,
949 seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder og andre vesentlige forhold
950 ved en person.
- 951 ● Motarbeide negativ sosial kontroll og undertrykkende kulturell og religiøs praksis.
- 952 ● Øke antallet diskrimineringskontroller i utelivet for å bekjempe rasisme og
953 diskriminering.
- 954 ● Hindre diskriminering ved å øke kunnskapen hos skjenkebevillingshavere og
955 kontrollører om ulike funksjonsnedsettelser som kan ligne beruselse.
- 956 ● At flere offentlige bygg og institusjoner skal ha kjønnsnøytrale toaletter og
957 garderober.
- 958 ● Styrke kvaliteten og tilgangen på helsetilbudene for innsatte i fengsler gjennom et
959 bedre samarbeid mellom kommunen, spesialisthelsetjenesten og kriminalomsorgen.
- 960 ● Sikre tilstrekkelig helsehjelp til papirløse og personer uten fast oppholdstillatelse.

961 Sosialpolitikk

962 Velferdsstaten skal ikke bare være et sikkerhetsnett, den skal også gi den enkelte frihet og
963 muligheter. Skal vi lykkes med å redusere sosiale forskjeller, bekjempe fattigdom og
964 utenforskap må vi få flere ut i jobb og sikre et bærekraftig velferdssystem som ser hvert
965 enkelt menneske. Samtidig må vi konsentrere hjelpen mot de som trenger den mest.
966 Dagens system er preget av å være komplekst, fragmentert og oppleves som lite tilgjengelig
967 for de som trenger systemet mest. Derfor vil Venstre at Kristiansand skal være
968 forsøkskommune for borgerlønn og at den økonomiske sosialhjelpen skal oppleves som et
969 reelt og tilgjengelig sikkerhetsnett.

970

971 Kristiansand skal være en god kommune å vokse opp i for alle barn. Kampen mot
972 barnefattigdom er en av våre viktigste saker. Barnetrygden må komme de som trenger den
973 til gode, og vi mener alle barn skal kunne delta på aktiviteter. Venstre mener at barns
974 bakgrunn ikke skal begrense deres muligheter for fremtiden.

975

976 Venstre vil:

- 977 ● At Kristiansand skal være forsøkskommune for borgerlønn.
- 978 ● Øke og forbedre den økonomiske sosialhjelpen ved at ikke barnetrygd, bostøtte,
- 979 tiltakspenger og medlemmer i husstandens inntekt skal inngå i beregningsgrunnlaget
- 980 av stønaden.
- 981 ● Etablere en forsøksordning med omgjøring av sosialhjelp til kommunalt
- 982 lønnstilskudd.
- 983 ● Forenkle søknadsprosessen og dokumentasjonskravene knyttet til sosialhjelp
- 984 ● At fattigdomsbekjempende tiltak i større grad skal rettes mot enslige voksne.
- 985 ● Styrke programmet «Nye mønstre, trygg oppvekst» som jobber tett opp mot særlig
- 986 barnefamilier med dårlig råd for å gi tilpasset, rask og helhetlig oppfølging.
- 987 ● Styrke ordningen med familiekoordinator.
- 988 ● Styrke samarbeidet mellom NAV og de kommunale helseinstitusjonene.
- 989 ● Forenkle og effektivisere NAV-tjenestene gjennom digitalisering og automatisering.
- 990 Samtidig må det finnes alternative løsninger for dem med mindre digital kompetanse.
- 991 ● Styrke kapasiteten til NAV-veilederne for å gi mer tilpasset oppfølging.
- 992 ● Jobbe for gode gratistilbud for barn i skoleferiene.

993 Sosial boligpolitikk

994 Alle fortjener et trygt og godt sted å bo. Venstre vil jobbe for å sikre et mangfold av boligtyper
 995 og gjennom ulike tiltak sikre flere boliger tilpasset sine behov og situasjon.

996

997 Venstre vil:

- 998 ● Tilby et mangfold av boformer som omsorgsboliger og bofelleskap, tilpasset ulike
- 999 brukergrupper og i tråd med FN-konvensjonen for personer med
- 1000 funksjonsnedsettelse (CRPD).
- 1001 ● Øke antall kommunale boliger i tråd med behovet.
- 1002 ● Arbeide for godt vedlikehold av eksisterende kommunale boliger.
- 1003 ● Gjøre bomiljøet i og rundt kommunale boliger bedre, særlig for barn og unge.
- 1004 ● Sikre brukermedvirkning og vektlegging av barns beste i tildeling av kommunale
- 1005 boliger.
- 1006 ● Benytte kommunenes forkjøpsrett i større boligutbygginger i områder med få
- 1007 kommunale boliger, med mål om å kjøpe 5–10 prosent av leilighetene til kommunale
- 1008 boliger.
- 1009 ● Ha en maksgrense på andel kommunale boliger per bydel, ikke etablere nye
- 1010 kommunale boliger der denne grensen er overskredet, og selge eksisterende boliger
- 1011 etterhvert som de blir ledige frem til vi kommer under grensen.
- 1012
- 1013 ● Tilrettelegge for at flere, også personer i utsatte grupper eller økonomisk
- 1014 vanskeligstilte, kan eie egen bolig.
- 1015 ● Samarbeide med frivillige og private aktører på leiemarkedet for å motvirke
- 1016 diskriminering på utleiemarkedet.
- 1017 ● Sikre at beboere i kommunale boliger får mulighet til å opprette beboerråd.
- 1018 ● Utrede muligheten for flere boliger tilrettelagt for barn og unge med
- 1019 funksjonsnedsettelser.
- 1020

1021 Fattigdom og hjemløshet

1022 Venstre ønsker ikke at vi møter de som har det vanskeligst i samfunnet med fordømmelse
1023 og straff, men heller med hjelpetiltak.

1024

1025 **Venstre vil:**

1026

1027 ● Si nei til tiggeforbud, fordi straff og forbud ikke er løsningen for å få vanskeligstilte ut
1028 av fattigdom.

1029 ● Sikre hjemløse tilgang til postadresse, dusj og toalett, og øke kapasiteten på
1030 akuttovernattingsplasser.

1031 ● Øke støtten til de frie rettshjelpiltakene i byen.

1032 En trygg by for alle

1033 Kristiansand skal være en trygg by hvor vold og kriminalitet bekjempes gjennom godt
1034 samarbeid mellom ulike instanser, godt politiarbeid og godt forebyggende arbeid.

1035

1036 **Venstre vil:**

1037 ● Øke bruken av omvendt voldsalarm.

1038 ● Styrke fokuset på reduksjon av vold i nære relasjoner.

1039 ● Sørg for at unge som begår kriminelle handlinger raskt blir møtt av forebyggende
1040 tiltak og preventive straffereaksjoner som ungdomsstraff eller påtaleunntatelse med
1041 særskilte vilkår.

1042 ● Sikre finansieringen av krisesentre og passe på at kapasiteten er stor nok til å dekke
1043 behovet.

1044 ● Tilby egnet bolig etter krisesenteropphold når ofre ikke kan flytte hjem og nødvendig
1045 hjelp etter at de har flyttet ut.

1046 ● Oppdatere den kommunale beredskapsplanleggingen, blant annet ut ifra
1047 koronapandemien og erfaringer fra krigen i Ukraina.

1048 ● Styrke den digitale sikkerhetskompetansen i kommunen.

1049 ● Videreutvikle et tett og godt samarbeid mellom kommunen og politiet, gjennom
1050 styrket kontakt med politirådet og politiutvalget.

1051 ● Videreføre og styrke det kriminalitetsforebyggende samarbeidet mellom kommunen
1052 og politiet, jf. SALTO.

1053

1054 8. Flere jobber og flere i arbeid i Kristiansand

1055 Kristiansand står foran store muligheter og valg som vil prege kommunen og landsdelen i
1056 mange år framover. Nye næringer som havvind og produksjon av hydrogen blir bygget ved
1057 hjelp av den fantastiske kompetansen industrien på Sørlandet har. Venstre står klare til å
1058 gripe disse mulighetene, samtidig som vi skal legge til rette for at eksisterende industri og
1059 næringsliv får muligheten til å utvikle seg videre.

1060 Forutsigbarhet for næringslivet

1061 Den største hindringen for flere jobber og investeringer i Kristiansand de siste fire årene har
1062 vært manglende forutsigbarhet. Venstre vil at både folk og bedrifter skal kunne stole på
1063 kommunale vedtak slik at de har trygge rammer for å være med på å utvikle kommunen
1064 videre.

1065 Det betyr ikke at kommunen skal si ja til alle prosjekter eller stille lavere krav, men at det skal
1066 utarbeides tydelige planer med klare forutsetninger for framtidig utvikling. Venstre vil arbeide
1067 sammen med næringslivet for å skape flere jobber samtidig som vi tar nok hensyn til det
1068 lokale miljøet og vårt globale ansvar for å kutte utslipp.

1069 Venstre vil:

- 1070 ● Gi næringslivet tydelige og forutsigbare rammer for sine investeringer.
- 1071 ● Stille gradvis strengere miljø- og klimakrav og ha god dialog med næringslivet for
1072 hvordan man kan finne de beste løsningene for å møte disse.

1073 Flere i jobb

1074 For mange i Kristiansand står utenfor arbeid. Dette gir utfordringer for kommunen, men først
1075 og fremst for det enkelte mennesket eller familien. Venstre vil ha et krafttak for å flere folk i
1076 arbeid gjennom samarbeid med ideelle aktører, næringslivet, fylkeskommunen og staten.

1077 Økt sysselsettingsgrad, primært i privat sektor, er avgjørende for landsdelens
1078 konkurransekraft. Flere i arbeid løfter ikke bare folk ut av utenforskap og fattigdom, det gir
1079 lokalt næringsliv et oppsving. Venstre vil derfor ha et arbeidsliv som er fleksibelt og
1080 tilgjengelig nok til å passe for folk med ulike forutsetninger. Kommunene og
1081 lokalsamfunnene spiller en viktig rolle i å inkludere flere gjennom ordninger som brukerstyrt
1082 personlig assistent (BPA), introduksjonskurs som leder til deltakelse i arbeidslivet og
1083 samarbeid om tilrettelegging hos bedriftene.

1084 Venstre vil:

- 1085 ● Styrke programmet «Flere i arbeid».
- 1086 ● Styrke arbeidet for å hjelpe mennesker inn i eller tilbake i arbeidslivet, med særlig
1087 fokus på unge under 30 år.
- 1088 ● Prioritere støtte til organisasjoner, stiftelser, arbeidsgivere og tiltak som driver med
1089 arbeidsopplæring og livsmestring.
- 1090 ● At kommunene tar sitt samfunnsansvar for at flere skal komme inn i arbeidslivet ved
1091 å ta inn lærlinger, tilby praksisplasser og tilby deltidsordninger for folk med redusert
1092 arbeidsevne.
- 1093 ● Sørge for at tilgangen på individuelt tilpasset assistanse, for eksempel tildeling av
1094 brukerstyrt personlig assistanse (BPA), skal være tilgjengelig og fremme likestilling.
- 1095 ● La NAV-kontorene få rom og mulighet til å gjøre forsøk, utvikle seg og ta i bruk nye
1096 metoder som kommer innbyggerne til gode og som hjelper flere ut i arbeid.
- 1097 ● Styrke sosialtjenestene med økte ressurser til å yte tett og individuell oppfølging for å
1098 bistå flere ut i ordinært arbeid.

- 1099 ● Styrke samarbeidet mellom arbeidslivet, grunnskolen, videregående opplæring,
- 1100 fagskolen og høyere utdanning for å redusere utenforskapet og kompetansegapet.
- 1101 ● Tilrettelegge for mer sosialt entreprenørskap ved å sikre flere søkbare midler til både
- 1102 kortvarige og lengre prosjekter.
- 1103 ● Legge til rette for flere varig tilrettelagte arbeidsplasser både i kommunale og private
- 1104 virksomheter.
- 1105 ● Stimulere til at flere kan starte egne bedrifter, og styrke samarbeidet mellom
- 1106 kommunen og etablerersenteret i enkeltsaker.

1107 En kommune tilpasset det moderne arbeidslivet

1108 Stadig flere jobber blir mindre stedbundne i både privat og offentlig sektor. Når plassering av
 1109 hovedkontor blir mindre viktig, gir det Kristiansand store muligheter til å være et attraktivt
 1110 sted å arbeide og leve for flere. Venstre vil legge til rette for at både offentlige og private
 1111 arbeidsplasser kan få flere ansatte i Kristiansand og samtidig bidra til at det blir enklere å
 1112 jobbe i kommunen.

1113 De siste tiårene har det blitt gjort viktige grep i Kristiansand for å tilrettelegge for kreative og
 1114 kulturbaserte næringer. Kilden, den framtidige Kunstsiloen og stiftelsen Cultiva er viktige
 1115 aktører som gjør det mulig å skape mer i Kristiansand og i resten av landsdelen. Venstre vil
 1116 være den viktigste forkjemperen for kreative og kulturbaserte næringer i årene som kommer.

1117 Venstre vil:

- 1118 ● Utarbeide en handlingsplan for å øke antall ansatte i private og offentlige
- 1119 virksomheter som allerede er etablert i Kristiansand.
- 1120 ● Støtte de eksisterende HUBene i kommunen.
- 1121 ● Arbeide for å øke antall arbeidsplasser i kreative og kulturbaserte næringer kraftig i
- 1122 årene som kommer.

1123 Mer liv i Kvadraturen

1124 Kristiansandregionens attraktivitet er avhengig av et sterkt og levende sentrum, med tydelige
 1125 urbane kvaliteter. Venstre vil legge til rette for at Kvadraturen kan utvikle seg videre og
 1126 skape mer liv i sentrum. For å ha et levende sentrum må det være enkelt å drive næring i
 1127 byen vår og det må være attraktivt å ferdes der. Venstre vil ta natt-økonomien på alvor, med
 1128 de muligheter det ligger i å videreutvikle eksisterende og bygge nye arenaer for scenekunst,
 1129 møteplasser og et levende sentrum som tiltrekker seg både egne innbyggere og folk utenfra.

1130 Venstre vil:

- 1131 ● At flere skal arbeide og bo i sentrum.
- 1132 ● Få på plass en gatebruksplan med mål om å sette av mer plass i gatene til byliv og
- 1133 næringsvirksomhet.
- 1134 ● Etablere flere lekeplasser.
- 1135 ● Tilrettelegge for flere kunst- og kulturopplevelser i sentrum.
- 1136 ● Være pådriver for et forsøksprosjekt med utvidet skjenketid.

- 1137 ● At det skal utnevnes en politisk ansvarlig for natt-økonomien. Denne har løpende
1138 dialog med bransjen, politi og andre, blant annet frivillige som natteravner.
1139 Vedkommende skal løfte både utfordringer og muligheter som ligger i denne delen av
1140 byens økonomi.

1141 Flere turister skal oppleve kommunen vår

1142 Kristiansand er en fantastisk destinasjon for turister og reiselivsnæringen står foran store
1143 muligheter for vekst i framtida. Som regionhovedstad kan Kristiansand bidra til bedre
1144 samarbeid på Sørlandet for flere reisedøgn i hele regionen til det beste for alle. Kristiansand
1145 sin posisjon som en stor landbruks- og jordbrukskommune må brukes for å styrke
1146 kommunens attraktivitet som reisemål.

1147 Venstre vil:

- 1148 ● Samarbeide tett med prosjektet matregion Agder for å tilby unike matopplevelser til
1149 turistene i regionen vår.
1150 ● Arbeide for at butikkene i Kvadraturen kan få holde åpent på søndager i
1151 sommersesongen.
1152 ● Samarbeide med øvrige kommuner på Agder for å gjøre det enklere for turister å
1153 velge lange opphold i regionen.
1154 ● Jobbe for et forsøksprosjekt med å tilgjengeliggjøre flere gater for servering og
1155 handel.

1156 Grønnere og mer innovativt landbruk og havbruk

1157 Landbruk- og havbruksnæringen gjør en utrolig viktig jobb som produsenter av maten vi
1158 spiser. Næringene er også viktige for å videreutvikle kommunen vår, skape nye
1159 arbeidsplasser og er viktige kulturbærere. Venstre vil ha gode rammer for å gjøre landbruket
1160 og havbruket mer bærekraftig og for å videreforedle produkter i kommunen.

1161 Venstre vil:

- 1162 ● Bidra til at kommunen etterspør mer lokalmat i sine innkjøp samt stille strenge miljø-
1163 og dyrevelferdskrav i innkjøpene.
1164 ● Gjøre det enklere for drivere innen landbruk og havbruk å få bevilgninger for mat- og
1165 alkoholservering slik at flere kan få oppleve god mat og drikke fra Kristiansand.
1166 ● Stille strenge krav til vern av matjord og få på plass en matjordstrategi for å kartlegge
1167 hvor mye matjord vi har tilgjengelig i dag og hvor mye vi trenger i framtida.
1168 ● Opprette flere hummer- og torskereservater for å styrke levedyktigheten til artene og
1169 samarbeide med Havforskningsinstituttet for å kartlegge havområdene i kommunen.
1170 ● Opprette målrettede tilskuddsordninger for å begrense miljøproblemer fra landbruket
1171 og havbruket.
1172 ● Tilrettelegge for at landbruket skal kunne lage biogass for å få produsert mer energi
1173 og gjødsel av høyere kvalitet.
1174 ● Sørge for gode rammer for Geitmyra matkultursenter.

1175 Mer grønn energi og industriutvikling i kommunen

1176 Kristiansand er en industriby og Agder er en energiregion. I mange tiår har eksisterende
1177 industri vært viktige arbeidsgivere og blitt stadig grønnere. Venstre vil støtte opp om
1178 industrien vår og hjelpe den til å få best mulig rammevilkår for omstilling. Ny industri og
1179 elektrifisering av samfunnet krever mer energiproduksjon og tilgjengelige arealer. Venstre er
1180 opptatt av å ta vare på naturen, samtidig som vi øker energiproduksjonen og tilrettelegger for
1181 ny industri. Derfor vil vi gjøre det enklere å søke om å sette opp solceller på takene i
1182 kommunen, på både næringsbygg og boligbygg. I tillegg vil Kristiansand Venstre kartlegge
1183 industriområder, områder rundt motorveier og andre områder hvor naturen allerede er
1184 nedbygd med mål om å produsere mer energi på disse områdene.

1185 Venstre vil:

- 1186 • Sikre arealer og nødvendig infrastruktur som tilstrekkelig energiproduksjon og
1187 nettkapasitet for å gi eksisterende og ny industri mulighet til utvikling.
- 1188 • Forenkle søknadsprosesser for oppføring av solceller.
- 1189 • Kartlegge allerede utbygde områder med sikte på å øke energiproduksjonen i
1190 kommunen, eksempelvis industriområder og store parkeringsplasser.

1191 Kristiansand som en forutsigbar eier og innovativ innkjøper

1192 Kristiansand kommune er eier i flere selskap og eiendommer. Kristiansand Venstre
1193 mener det alltid må være en bevisst holdning til hva kommunen eier, og hva målet
1194 med eierskapet skal være. Kristiansand kommune skal være en trygg og forutsigbar
1195 eier som stoler på faglig kompetanse og gir mulighet for utvikling. Samtidig skal
1196 kommunen være bevisst i de tilfellene den er eier i virksomheter som står i
1197 konkurranse med private aktører, for å sikre rettferdige rammevilkår.

1198 Kommunen bruker store midler hvert eneste år på innkjøp. Venstre mener at denne
1199 innkjøpsmakten må brukes til å støtte opp om lokalt næringsliv, grønn utvikling i
1200 næringslivet og at det må iverksettes tiltak som gjør at også små aktører kan
1201 konkurrere om kommunale anbud.

1202 Venstre vil:

1203 At kommunen skal føre en trygg og bevisst eierskapspolitikk.

- 1204 • Bidra til at lokalt næringsliv og mindre aktører skal få reelle muligheter til å
1205 konkurrere om lokale anbud og oppdrag, eksempelvis gjennom å dele større oppdrag
1206 opp i mindre deler.
- 1207 • Stille strenge klima- og miljøkrav for å fremme større lønnsomhet for grønne
1208 løsninger i markedet.
- 1209 • Stille krav til mål, framfor løsning, for å sikre at næringslivet kan presentere nye ideer
1210 og løsninger på kommunale prosjekter.
- 1211 • At Kristiansand Næringselskap AS (KNAS) primært skal tilrettelegge for gode
1212 næringsarealer. Selskapet kan bidra til reguleringsplaner for å sikre gode boområder

1213 med varierte boligtyper. KNAS sin rolle som boligbygger begrenses til prosjekter som
1214 er ledende på miljøstandarder.

1215 Kommunen som arbeidsgiver

1216 Kristiansand kommune er en stor og viktig arbeidsgiver i regionen. For å sikre god drift og
1217 tilgang på dyktige og kompetente arbeidstakere framover vil Venstre arbeide for en god
1218 arbeidsgiverpolitikk.

1219 Venstre vil:

- 1220 ● Ha et godt samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene.
- 1221 ● Arbeide for flere hele og faste stillinger i kommunen.
- 1222 ● Gi de ansatte størst mulig grad av fleksibilitet i sin arbeidshverdag og la
1223 arbeidsoppgavene sin art styre fleksibiliteten.
- 1224 ● Ha en strategisk satsning for å redusere sykefraværet i kommunen.
- 1225 ● At folkevalgte og kommunalt ansatte ikke skal ilegges taushetsplikt eller begrenset
1226 ytringsfrihet annet enn der det er fastsatt ved lov.
- 1227 ● At kommunalt ansatte skal sikres godt varslervern.

1228 Kunnskaps- og studentbyen Kristiansand

1229 Universitetet vårt og de andre institusjonene som tilbyr utdanning på fagskole-, universitets-
1230 og høyskolenivå gir oss enorme muligheter. De sterke fagmiljøene vi har i Kristiansand gir
1231 grunnlag for at det kan etableres mer næringsliv på hele Sørlandet og at vi stadig kan jobbe
1232 smartere. Samarbeidet mellom næringslivet, offentlig sektor og lærestedene må være godt
1233 og effektivt for å sikre tilgang på kompetansen som etterspørres i arbeidslivet.

1234 Venstre vil:

- 1235 ● Samarbeide tett med de ulike lærestedene for å sikre at arbeidslivets behov for
1236 kompetanse blir møtt.
- 1237 ● Støtte utradisjonelle tiltak som får folk fra utenforskap til jobb, eksempelvis Game-On
1238 og Spillsenteret
- 1239 ● Legge til rette for å doble dekningsgraden for studentboliger i kommunen fra 10 % til
1240 20 % gjennom å prioritere studentboliger i planarbeid og vurdere å forskuttere
1241 økonomisk støtte fra staten.
- 1242 ● At alle kulturtilbud som mottar kommunal støtte, skal ha studentrabatt.
- 1243 ● At månedskortet for studenter til kollektivtransport ikke skal koste mer enn 300
1244 kroner.
- 1245 ● Støtte opp om studenthuset i sentrum i samarbeid med Cultiva og
1246 Studentsamskipnaden i Agder.
- 1247 ● Styrke satsingen på yrkesfaglig høyere utdanning i samarbeid med det lokale
1248 arbeidslivet, herunder tilrettelegge for etablering av flere fagskoletilbud med mulighet
1249 for fleksibel utdanning tilpasset lokale og regionale behov.

- 1250 ● Støtte studenters og nyutdannedes gründervirksomhet, eksempelvis gjennom «Start
1251 up-weeks». mellom samfunns- og arbeidslivsaktører, universitetets fagmiljøer og
1252 studenter.
- 1253 ● Arbeide for at UiA får bedre grunnfinansiering og får lov til å tilby flere
1254 studieretninger..
- 1255 ● Samarbeide tett med Studentsamskipnaden i Agder for å sikre et godt helsetilbud til
1256 studenter.
- 1257 ● Arbeide for at kommunen og virksomheter i kommunen skal etablere flere relevante
1258 praksisplasser for studenter.
- 1259 ● Samarbeide tett med arbeidslivet for å få flere studenter inn i arbeid etter studiene
1260 med mål om at de skal bli værende i Kristiansand.
- 1261 ● Sørge for at studentidretten og studentfrivilligheten får tilgang på kommunale bygg og
1262 anlegg for å ha aktivitet og arrangementer.